

กรุงเทพมหานคร Krungthep Turakij Circulation: 145,530	Section: First Section/ทัศนะวิจารณ์			
	วันที่: ศุกร์ 08 มกราคม 2553	ปีที่: 22	ฉบับที่:	หน้า: 11 (ล่าง)
	Col.Inch: 120	ADValue: (B/W)	144,000	(FC) 180,000
		PRValue(x3): (B/W)	432,000	(FC) 540,000
	หัวข้อข่าว: แอลกอฮอล์ โภคภัณฑ์ที่ไม่ธรรมดา และแนวนโยบายภาษี (จบ)			

- ดร.พงษ์ศักดิ์ ศูนย์ตระกูล
สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ
- ดร.ปัญญา ส่องสัมพันธ์
กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ประเทศไทย

แอลกอฮอล์ โภคภัณฑ์ที่ไม่ธรรมดา แนวนโยบายภาษี (จบ)

V II ข้อสรุป

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น โภคภัณฑ์ที่ไม่ธรรมดาที่มีสอง ด้าน ด้านที่สดใสดีถือว่าเป็นเครื่องดื่ม ที่เก่าแก่ที่สุดและมีชื่อเสียงในด้านเป็น ประโยชน์ต่อสุขภาพถ้าหากดื่มพอ ประมาณ ประชาชนนับล้านมีความสุข จากการดื่มอย่างปลอดภัย เครื่องดื่ม ที่มีแอลกอฮอล์ยังเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ ที่สร้างงานเป็นจำนวนมาก จ่ายภาษี จำนวนมหาศาล และเกื้อหนุนระบบ เศรษฐกิจ ในด้านเม็ดเงินหากมีการบริโภคใน จำนวนมากเกินไปและเป็นประจำ เครื่อง ดื่มแอลกอฮอล์จะกลายเป็นสารเสพติด (addictive substance) ที่เป็นสาเหตุ ของโรคทางสมองโดยไม่มีข้อสงสัยใดๆ ทั้งโรคเรื้อรัง ภาวะการเสพติดเรื้อรัง (chronic relapsing disorder) และพฤติกรรมกรรมการพึ่งพาแอลกอฮอล์ (dependence bio-behavior) เครื่อง ดื่มแอลกอฮอล์ ได้รับการจำหน่ายและ บริโภคอย่างกว้างขวางในประเทศไทย จนกระทั่งประเทศไทยถูกจัดเป็นอันดับห้า ของประเทศที่มีการบริโภคแอลกอฮอล์ ต่อประชากรมากที่สุดเป็นรอง รัสเซียและ สหราชอาณาจักร

อุตสาหกรรมเครื่องดื่มประเภทไวน์ เหล้าขาว เบียร์ หรือ ที่ใกล้เคียง คือธุรกิจ ในการจัดส่งแอลกอฮอล์ (business of delivering alcohol) เพราะแอลกอฮอล์คือสารเคมีที่มีความใกล้เคียงกับ สินค้าประเภทสารเสพติดและลักษณะของ อุตสาหกรรมเป็นลักษณะของผู้ผลิตน้อย ราย (Oligopoly) หลักการดำเนินธุรกิจ หัวไปรวมถึงแนวทางของการค้าเสรีจึงไม่ เหมาะที่จะนำมาใช้เป็นข้อพิจารณาในการ กำหนดนโยบายระดับประเทศ การเปิด ตลาดเสรีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ตลาด มีการขยายตัวอย่างกว้างขวางอันเป็นผล ให้การบริโภคแอลกอฮอล์ต่อประชากร และผู้เสพติดแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นมาก เมื่อตลาดประสบปัญหาจากผลจากภายนอกในเชิงลบ (Negative Externality) จากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รัฐมีสิทธิอันชอบธรรมในการเข้าไปแทรกแซง กำกับควบคุม

รวมรวมถึงการจัดเก็บภาษีเพื่อกระจายให้ กับระบบสวัสดิการต่างๆ เพิ่มมากขึ้นอย่าง เท่าเทียมกัน

บทความนี้ แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างภาษีในปัจจุบันตั้งอยู่บนพื้นฐาน ของข้อสมมติฐานที่ล้าสมัยอย่างไร ส่งผล เสียต่อการเป็นแรงจูงใจต่อคนไทยในอันที่ จะสามารถดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์สูง ในราคาถูกอันเป็นผลให้เกิดการเสพติด และอันตรายอย่างเรื้อรังกับสุขภาพของ ประชาชนโดยรวม ในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา ทุกครั้งที่รัฐบาลมีการขึ้นภาษีสรรพสามิต เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การบริโภค แอลกอฮอล์กลับมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ตลาดมืดและการค้าผิดกฎหมายยิ่ง เติบโตเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากโครงสร้างภาษีที่ล้าสมัย เพื่อเป็นการปรับปรุง งานด้านสวัสดิการสังคม เราจึงเสนอว่าทำ อย่างไรให้มีการเก็บภาษีเพิ่มมากขึ้นและ ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขลดลง - มีงบประมาณส่วนเกิน - โดยการไม่ต้องขึ้น หรือขึ้นภาษีเพียงเล็กน้อย วิธีที่ดีที่สุดคือ การแก้ไขเขตแดนภาษีที่คิดจากปริมาณ แอลกอฮอล์ (Specific Rate) ขณะที่ อัตราภาษีเสมือนกับจากปริมาณแอลกอฮอล์ (Synthetic Volume Tax) ที่เสนอ ขึ้นมากก็เป็นทางเลือกที่ดีที่สุดอย่างที่สอง โดยอยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีว่าการหรือ ไม่ต้องมีการแก้กฎหมาย

ประมาณว่าภาษีที่มีการรั่วไหลอยู่ที่ ประมาณ 30,000 ล้านบาทต่อปีซึ่งมีการ พุดถึงอย่างกว้างขวางตามรายงาน ทั้งนี้เนื่อง มาจากอัตราภาษีที่คิดจากปริมาณแอลกอฮอล์ (Specific Tax) ที่ไม่มีประสิทธิภาพ หรืออัตราภาษีตามมูลค่าทำให้ความไม่เท่า เทียมกันด้านราคา (price disparity) เพิ่ม มากขึ้นและเกิดการบิดเบือนตลาดในสวน ของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ในประเทศ ทางแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุดทาง แรก คือ การแก้กฎหมายภาษีเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ซึ่งคาดว่าจะมีรายได้จากภาษี มากกว่า 20,000 ล้านบาท ทางเลือกอื่น ที่ สามารถเก็บภาษีได้อย่างน้อย 13,000 ล้าน บาทหากมีการใช้อัตราภาษีที่เสมือนกับจาก ปริมาณแอลกอฮอล์ (synthetic volume

base tax) กับสินค้าประเภทเบียร์ที่สามารถดำเนินการภายใต้อำนาจของรัฐมนตรีว่าการเป็นทางเลือกที่สอง

สำหรับสินค้านำเข้า ส่วนใหญ่ เป็นวิสัยที่ระบบการคำนวณภาษีแบบฝังใน (inclusive tax) ทำให้เกิดการบิดเบือนทางการตลาด การแจ้งราคาต่ำ (under invoice) การลักลอบนำเข้า (smuggling) การหลีกเลี่ยงภาษี (tax evasion) ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น การใช้อัตราภาษีที่เสมือนกับจากปริมาณแอลกอฮอล์ (synthetic volume base tax) เพื่อคำนวณภาษีสรรพสามิตตามด้วยการบังคับใช้กฎหมายที่เพิ่มขึ้นเป็นก้าวแรก ที่ถูกต้องในการแก้ไขเรื่องการค้าผิดกฎหมาย รูปแบบเดียวกันนี้สามารถขยายนำไปใช้ได้กับการผลิตสุราขาวที่ผิดกฎหมายทั่วประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้าดังตัวอย่างของประเทศตุรกีที่มีการกล่าวถึงว่าเป็นหนึ่งในวิธีการที่ดีที่สุดในการ แก้ไขปัญหาเรื่องการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่หนีภาษีทั้งหมดและภาษีที่เกี่ยวข้องซึ่งนำสูงถึง 10,000 ล้านบาทต่อปี

นอกเหนือจากระบบฐานข้อมูลในการติดตามที่ทันเวลา ถูกต้อง และเป็นข้อมูลที่มี

ค่า การตัดสินใจด้านนโยบายที่มาจากงานวิจัยสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มสวัสดิการสังคมไป ด้วย มาตรการในทางปฏิบัติที่ดีที่สุดบาง มาตรการตามที่องค์การอนามัยโลกกล่าวไว้ในปี 2547 ในเรื่องนโยบายการลดการบริโภคแอลกอฮอล์ที่สามารถนำมาใช้โดยที่ปราศจากหรือมีค่าใช้จ่ายน้อยมาก ดังที่ได้กล่าวแล้วในข้อ 3.2 เทคโนโลยีสำหรับระบบการบริหารจัดการ (Technology for Administration System)

ท้ายที่สุด มาตรการทางภาษีที่ไม่ซับซ้อนและเท่าเทียมกันมากเท่าไร ยิ่งเป็นที่ต้องการ ปัญหาการสาธารณสุข ต้นทุนสังคม สัดส่วนของงบประมาณประจำปีและภาพทางด้านของเศรษฐกิจ การเมืองล้วนเป็นประเด็นที่ต้องมีการกล่าวถึงร่วมกันอย่างเข้าใจ ความคิดในเรื่องการนำ ภาษีบาป เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนให้กับ โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (UC) เป็นความคิดใหม่ในการแก้ปัญหาการคลัง โครงการสร้างภาษีควรต้องมีการทบทวนเพื่อให้มีการคิดภาษีจากปริมาณแอลกอฮอล์ ก่อนมีการพิจารณาเรื่องอื่นใด

การคำนวณภาษีสรรพสามิตตามพระราชบัญญัติสุรา 2486 ภาษีเครื่องดื่มที่แอลกอฮอล์เกี่ยวข้องกับอัตราภาษีและฐานภาษี ฐานภาษีที่ใช้ราคา CIF สำหรับสินค้านำเข้า และราคาผลิตสำหรับสินค้าในประเทศ ส่วนอัตราภาษีเป็นแบบ คิดตามมูลค่า และแบบภาษีเฉพาะ แบบภาษีเฉพาะ (Specific Rate) คืออัตราภาษีที่คิดจากปริมาณแอลกอฮอล์ แบบมูลค่า (Ad Valorem) คืออัตราภาษีที่คิดจากมูลค่าสินค้า อัตราภาษีที่จะนำมาใช้คืออัตราภาษีที่ทำให้รัฐมีรายได้จากภาษีสูงสุดการคำนวณภาษีแบบเจาะจงเป็นอัตราภาษีแบบปกติ (exclusive tax) ตามปริมาณของแอลกอฮอล์ ในขนาดกับอัตราภาษี เป็นไปตามหลักที่ว่า ยิ่งอันตรายมาก ยิ่งต้องเสียภาษีมาก ตัวอย่างเช่น สุราผสม 35 ดีกรี ปริมาณ 750 ซีซี ต่อขวด อัตราภาษีแบบเจาะจงอยู่ที่ 400

$$\begin{aligned} \text{ภาษีแบบเจาะจงต่อขวด} &= 35\% \times 0.750 \times 400 \\ &= 105 \text{ บาทต่อขวด} \end{aligned}$$

ในอีกด้านหนึ่ง อัตราภาษีแบบมูลค่า (Ad Valorem) เป็นอัตราภาษีแบบฝังใน (inclusive tax) หรือ อัตราภาษีที่ต้องรวมฐานภาษีเข้าไปในการคำนวณด้วย อัตราภาษีแบบมูลค่าเหมาะกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีราคาแพงอัตราภาษีที่แท้จริงไม่เท่ากับอัตราภาษีตั้งตัวเลขที่แสดง อัตราภาษีแบบฝังในที่แท้จริงสามารถอธิบายดังด้านล่าง

$$\text{ภาษีสรรพสามิต} = \text{ฐานภาษี} \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต} \cdot (1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต}))$$

หากว่าอัตราภาษีสรรพสามิตอยู่ที่ 50% โดยใช้สูตรดังกล่าว ผลดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ภาษีสรรพสามิต} &= \text{ฐานภาษี} \times 0.50 \\ &= (1 - (1.1 \times 0.50)) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ภาษีสรรพสามิต} &= \text{ฐานภาษี} \times 0.50 \\ &= 0.45 \end{aligned}$$

$$\text{ภาษีสรรพสามิต} = \text{ฐานภาษี} \times 1.11111 \text{ หรือ } 111.11\% \text{ ของฐานภาษี}$$

หากว่า ราคาผลิตอยู่ที่ 80 บาทต่อขวด ภาษีที่แท้จริง = $1.111 \times 80 = 88.889$ บาท

ต่อขวด เนื่องจากอัตราภาษีแบบเจาะจงให้รายได้ในจัดเก็บภาษีกับรัฐมากกว่าในสุราประเภทสุราผสมพิเศษ ภาษีสุราจึงอยู่ที่ 105 บาทต่อขวด

เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ประเภทหนึ่งเกี่ยวข้องกับภาษี 5 ประเภท อันได้แก่ ภาษีสรรพสามิต ภาษีเพื่อมหาดไทย ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีกองทุนส่งเสริมสุขภาพ และ ภาษีทีวีสาธารณะ รวมทั้งภาษีศุลกากรในกรณีสุรานำเข้า ภาษีศุลกากรมีสองอัตราได้แก่ อัตราภาษีของสมาชิกอาฟตา (AFTA) และขององค์การการค้าโลก (WTO) อัตราภาษีศุลกากรของสมาชิกอาฟตาอยู่ที่ 5% สำหรับสินค้าส่วนใหญ่ของประเทศสมาชิกรวมถึงเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ด้วย และอัตราภาษีนี้ขึ้นอยู่กับระดับ ศูนย์ ณ วันที่ 1 มกราคม 2553 อัตราภาษีสูงสุดของทางองค์การการค้าโลก (WTO) ถูกนำมาใช้กับประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกอาฟตา ภาษีเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ถูกจัดอยู่ในกลุ่ม HS 2203 ถึง HS 2208 ขึ้นกับประเภทของเครื่องดื่ม ภาษีสรรพสามิตไม่เป็นแบบฝังในก็เป็นแบบเฉพาะฐานภาษีในการคำนวณ ภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้านำเข้าคือราคา CIF และ ภาษีสรรพสามิต ขณะที่ฐานภาษีสำหรับสินค้าในประเทศคือต้นทุนการผลิตบวกกำไร ซึ่งมองว่าเป็นฐานภาษีที่มีการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันระหว่างสินค้าในประเทศและสินค้านำเข้า

กองทุนสร้างเสริมสุขภาพและกองทุนทีวีสาธารณะถูกเพิ่มขึ้นหลังจากที่มีการคิดภาษีสรรพสามิตของทั้งสินค้าในประเทศและนำเข้าขณะที่ภาษีมูลค่าเพิ่มเรียกเก็บโดยใช้ราคาขายปลีก โครงสร้างภาษีที่มีแอลกอฮอล์ถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในสองรูปแบบ อันได้แก่ ฟุ่มเฟือย (Luxury) และมีผลกระทบในเชิงลบ (Negative Externality) ในขณะที่ภาษีที่แบบคิดตามมูลค่าคำนึงถึงด้านความฟุ่มเฟือย (Luxury) ด้านเดียวนั้นคือ ยิ่งปริมาณแอลกอฮอล์หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีมูลค่าสูงขึ้นไปไร ภาษีสรรพสามิตและภาษีอื่นที่เกี่ยวข้องยิ่งสูงขึ้นไปเท่านั้น

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

<http://www.facebook.com/group.php?gid=124544957842>

<http://www.youtube.com/watch?v=OaBfu8k0TW8>